

Оскільки економічна ситуація постійно змінюється, доцільно щорічно поновлювати Стратегію. Необхідно створити окремий підрозділ адміністрації, який буде проводити моніторинг її виконання, координувати та синхронізувати реалізації окремих проектів. Виконання запропонованих напрямків активізації інноваційної діяльності дасть змогу підвищити рівень інноваційної активності малого та середнього підприємництва Одеського регіону, стабілізувати процес оновлення виробництва, ефективно використовувати залучені внутрішні і зовнішні інвестиції в інноваційну діяльність регіону.

Підприємство, яке виступає однією із рушійних сил розвитку національної економіки, на сьогоднішній день знаходиться в скрутному положенні. Існує ціла низка проблем, які стають перепонами на його розвитку. Для їх усунення мають бути задіяні державні механізми дієвої підтримки з урахуванням основних національних, регіональних і корпоративних інтересів, які забезпечать ефективний правовий супровід, фінансово-кредитну підтримку та організаційно-консультаційне забезпечення інноваційної діяльності, стимулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів підприємництва.

Список використаних джерел:

1. Про інноваційну діяльність. Закону України від 04.07.2002 N40-IV Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 36, ст.266.
2. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні. Закон України від 08.09.2011 N3715-VI. 3715-VI, Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, N19-20, ст.166.

Ковтун Т. К., студент
Науковий керівник: Моторин Р. М.,
д.е.н., професор, Київський національний
торговельно-економічний університет, м. Київ,
Україна

ПОРІВНЯННЯ ОБСЯГІВ ТА СТРУКТУРИ ВИРОБНИЦТВА ВВП УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ (У РОЗРІЗІ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ)

Вступ. Порівняння української економіки зі здобутками Польщі – предмет фахових та побутових дискусій і наразі воно не на користь нашої держави. Реформаторський запал українців далекий від поляків, а самі реформи дуже часто відверто саботуються, але досвід реформ, солідарності, стійкості та наполегливості поляків може надихати, а їх шлях – указувати на правильні орієнтири [1].

Постанова проблеми в загальному вигляді. Одним із найважливіших показників системи національних рахунків є валовий внутрішній продукт (ВВП) країни. Основна проблема полягає в міжнародному порівнянні структури та динаміки виробництва ВВП і визначенні головних факторів впливу на нього.

Постанова завдання. Провести порівняння обсягів та структури ВВП України й Польщі, що характеризує стан економіки; проаналізувати подібність галузевих структур Польщі та України протягом 2016 – 2017рр.; схарактеризувати динаміку структурних зрушень окремо по Україні та Польщі, порівняти ці дані. Визначити

загальну зміну (VA) валової доданої вартості за рахунок зміни оплати праці (W), продуктивності праці (P), частки VA окремої галузі в загальному обсязі випуску (dVA), зробити висновки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оскільки обсяги та структура виробництва ВВП Польщі є орієнтирами для України, то доцільним буде порівняти їхню галузеву структуру виробництва ВВП (у розрізі агрегованих галузей економіки) за допомогою коефіцієнта подібності галузевих структур (K1) відповідно за 2016 – 2017 рр.

Таблиця 1

Коефіцієнт подібності галузевих структур Польщі та України (K1)

Коефіцієнт подібності галузевих структур Польщі та України (K1)	
2016	2017
0,87	0,89

Відповідно до даних, поданих у Таблиці 1, можна зробити висновки, що галузева структура виробництва ВВП Польщі та України досить подібна (87%) за 2016 рік та ще більша за 2017 рік (89%), що є досить гарним результатом для України, оскільки Польща є нашим орієнтиром, однак не стовідсотковий показник указує на те, що нам є, куди прагнути і які галузі економіки розвивати, аби досягти такого ж успіху, як поляки.

Для того, щоб оцінити з якою інтенсивністю змінюються галузеві структури виробництва ВВП України та Польщі потрібно проаналізувати динаміку структурних зрушень за допомогою квадратного коефіцієнта структурних зрушень (K2). Це допоможе визначати, як змінились галузеві структури економіки України та Польщі за 2016 – 2017 рр.

Таблиця 2

Квадратний коефіцієнт структурних зрушень (K2)

Квадратний коефіцієнт структурних зрушень (K2)	
Україна	Польща
0,02288	0,15304

Згідно з даними, представленими в Таблиці 2, можна зробити висновки, що структурні зрушення в галузях економіки України незначні і складають, відповідно, усього 2%, тоді як в Польщі – аж 15%. Це свідчить про те, що галузева структура виробництва ВВП Польщі інтенсивно розвивається, тоді як в Україні залишається майже незмінною. Очевидно, причина цього полягає в тому, що в Україні досі відсутні будь-які стратегічні програми модернізації реальних галузей економіки.

Наступним кроком для порівняння обсягів та структури ВВП Польщі й України є аналіз зміни (VA) валової доданої вартості у відносному вираженні (IVA), за рахунок зміни оплати праці (W), продуктивності праці (P), частки (VA) окремої галузі в загальному обсязі випуску (dVA). Вплив кожного із цих факторів допоможе проаналізувати, за рахунок чого змінювалось ВВП України та Польщі.

Для аналізу було взято дані про структуру виробництва ВВП за 2016 рік (як за базисний період) і за 2017 рік (як за звітний період).

Таблиця 3

Вплив головних факторів на зміну обсягу та структури ВВП України та Польщі протягом 2016-2017рр.

Загальна зміна VA у відносному вираженні (IVA)	Україна	1,25
	Польща	1,06
Зміна VA за рахунок зміни витрат праці (IVA(W))	Україна	1,34
	Польща	1,24
Зміна VA за рахунок зміни продуктивності праці (Iva(P))	Україна	0,92
	Польща	0,87
Зміна VA за рахунок зміни частки VA окремого сектора у загальному обсязі випуску (IVA(dVA))	Україна	1,01
	Польща	0,99

Джерело: власні розрахунки за офіційними даними ukrstat.gov.ua та stat.gov.pl [4,6].

Аналізуючи дані, подані в Таблиці 3, та порівнюючи загальну зміну VA Польщі та України у відносному вираженні (Iva), можна зробити висновки, що валова додана вартість України збільшилась на 25%, тоді як у Польщі – усього на 6%. Варто зауважити, що незважаючи на істотні зміни ВВП України в порівнянні з Польщею, обсяги ВВП України значно менше, ніж у Польщі, до того ж поляки мають уже досить розвинену і сталу економіку, на відміну від України. Це пояснює незначні зміни ВВП Польщі у відносному вираженні.

Для того, щоб проаналізувати, за рахунок чого змінилась ВДВ галузей економіки Польщі та України більш детально, потрібно визначати вплив кожного з факторів, а саме: зміна витрат праці (Iva(w)), зміни продуктивності праці (Iva(p)) та зміни частки VA окремої галузі в загальному обсязі випуску (Iva(dva)).

Якщо порівняти дані Таблиці 3 щодо Польщі й України, то можемо зробити висновки, що значний вплив на загальну зміну валової доданої вартості має фактор зміни витрат праці. В Україні він становить 34%, що є досить високим екстенсивним показником, а в Польщі – 24% (хоча цей показник і менший, ніж в Україні, але також досить суттєвий). Отже, зміна оплати праці безпосередньо впливає на збільшення обсягів виробництва ВВП в Україні та Польщі.

Що стосується фактору зміни продуктивності праці (Iva(p)), то він негативно впливає на зміну валової доданої вартості, і в Польщі, і в Україні. Відповідно, в Україні становить (-8%), а в Польщі аж (-13%), що є інтенсивним показником. Незважаючи на те, що негативний коефіцієнт зміни продуктивності праці в Україні менший, ніж у Польщі, потрібно враховувати, що продуктивність праці в Польщі в абсолютному вираженні більша, а тому певною мірою Польща має більше можливостей для інвестування. Україна ж має реструктуризувати економіку та покращити умови праці робітників для збільшення її продуктивності.

Останній фактор аналізу – темп зміни частки валової доданої вартості окремої галузі в загальному обсязі випуску (Iva(dVA)). Відповідно до даних, поданих у Таблиці 3, цей показник для України складає 101%, а для Польщі – 99%. Можемо зробити висновок, що порівняно з Польщею, Україна збільшила ефективність використання

проміжного споживання, за рахунок збільшення частки ВДВ окремих галузей в загальному обсязі випуску, що сприяє збільшенню обсягів виробництва ВВП.

Висновки. Отже, порівнявши обсяги та структуру виробництва ВВП України та Польщі можна зробити висновки, що вони, безумовно, є подібними, однак українцям є до чого прагнути. Галузева структура виробництва ВВП Польщі інтенсивно розвивається, тоді як в Україні залишається майже незмінною, бо в нас досі відсутні будь-які стратегічні програми модернізації реальних галузей економіки. ВВП України значно менше, ніж у Польщі, в абсолютному вираженні, до того ж поляки мають уже досить розвинену і сталу економіку, а наша держава ж має її реструктурувати та покращити умови праці робітників для збільшення продуктивності праці. Результати дослідження засвідчили, що нині темпи зростання ВВП в Україні значно вищі, ніж у Польщі (25 п.п. проти 6 п.п.) Крім того, в Україні, порівняно з Польщею, сильніше впливає екстенсивний фактор оплати праці на 10 п.п., тоді, як зміни впливу продуктивності праці в обох країнах є негативними, при чому в Польщі цей фактор впливає негативно набагато сильніше. Що стосується частки ВДВ у випуску, то вона має різнонаправлений вплив на ВВП розглянутих країн. У нашій державі цей фактор впливає позитивно, тоді, як в Польщі, навпаки – негативно.

Список використаних джерел:

1. Діденко С. Економіка України та Польщі: скільки потрібно, щоб наздогнати // UA.NEWS. – Режим доступу : <https://ua.news/ua/ekonomika-ukrayiny-ta-polshhi-skilky-potribno-shhob-nazdognaty/>.
2. Кіріченкова Л. Порівняння економік Польщі та України // Uteka Режим доступу : <https://uteka.ua/ua/publication/news-14-delovye-novosti-36-porivnyannya-ekonomik-polshhi-ta-ukraini>.
3. Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження «Таблиця» «Витрати – Випуск» / від. за вип. І. Нікітіна, Київ, 2018, 46 с.
4. Методологічні пояснення Держстат України, 1998-2019 (станом на 13.06.2019 р.). – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/vvp/metod_nr.htm.

Ковтуненко Ю.В., к.е.н., доцент
Одеський національний політехнічний
університет, м. Одеса, Україна

ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Сучасний етап економічного розвитку світової економіки обумовлений трансформацією всієї економічної системи в контексті її інтелектуалізації. Сучасні дослідження інноваційної економіки і економіки знань на перше місце ставлять питання інтелектуального капіталу та застосування інтелектуальних ресурсів, не акцентуючи увагу на те, що в сучасному світі в умовах глобалізації з'являється таке масове явище, як інтелектуалізація економіки [1].

Розглядаючи проблему інтелектуалізації з економічної точки зору, то можна відзначити певні особливості, що стосуються інтелектуального ринку, інтелектуального та інноваційного капіталу.

Елементами інтелектуалізації економіки є: